02/01/2019

Η Ιερά Μονή που στέκεται στην άκρη ενός απότομου βράχου

/ Ιερές Μονές

Με μακραίωνη ιστορία, σημαντική συμβολή στη διατήρηση της θρησκευτικής και της εθνικής συνείδησης του υπόδουλου ελληνισμού επί τουρκοκρατίας, η Ιερά Μονή Γηρομερίου Φιλιατών, αποτελεί έως σήμερα σημείο αναφοράς στην Θεσπρωτία και την Ήπειρο γενικότερα.

Το πρωί, πιστοί από τη Θεσπρωτία αλλά και πολλές περιοχές της Ηπείρου, αψήφησαν το τσουχτερό κρύο και από νωρίς έφτασαν στο ακριτικό Γηρομέρι Φιλιατών, για να τιμήσουν τη μνήμη του ιδρυτή της ομώνυμης Ιεράς Μονής, Οσίου Νείλου του Εριχιώτη.

Επί αιώνες, η Ιερά Μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου Γηρομερίου στέκεται στην άκρη ενός απότομου βράχου, στην πλαγιά του όρους Φαρμακοβούνι, κοντά στα

ελληνοαλβανικά σύνορα, σε απόσταση 8 χλμ από τους Φιλιάτες Θεσπρωτίας.

Είναι ένα ιστορικό Μοναστήρι άμεσα συνδεδεμένο με την ζωή ανά τους αιώνες, στην περιοχή. Ιδρύθηκε από τον Όσιο Νείλο τον Κωνσταντινοπολίτη μοναχό, κατά κόσμο Νικόλαο, ο οποίος κατάγονταν από την αυτοκρατορική γενιά των Λασκάρεων, στις αρχές του 14ου αιώνα, την εποχή του Δεσποτάτου της Ηπείρου.

Η μονή ήκμασε τον 16ο αιώνα, αναδείχθηκε σε σπουδαίο μοναστικό κέντρο, ενώ αποτέλεσε θεματοφύλακα του χριστιανισμού και της εθνικής συνείδησης των κατοίκων. Εκεί λειτούργησε Κρυφό Σχολείο, και Ιερατική Σχολή, μέσα στο χώρο της Μονής, ενώ με έξοδα της Μονής υποστηρίχθηκαν σχολεία σε ορισμένα από τα χωριά της περιοχής.

Η μεγάλη σιδερένια πόρτα του μοναστηριού, άνοιξε για τους προσκυνητές πριν το χάραμα. Ο μικρός σχετικά ιερός Ναός είναι αγιογραφημένος από τον 16ο αιώνα, ενώ το τέμπλο είναι ξυλόγλυπτο. Σε προσκυνητάρι στο τέμπλο, βρίσκεται η εικόνα της Παναγίας της Οδηγήτριας. Είναι η πλέον παλαιά εικόνα της Μονής, αγιογραφημένη στις αρχές του 14ου αιώνα, στην οποία απεικονίζονται στη μια όψη η Παναγία, ενώ στην άλλη οι Απόστολοι, Πέτρος και Παύλος

Στο αρχονταρίκι, το ΑΠΕ-ΜΠΕ συνομίλησε με τον ηγούμενο αρχιμανδρίτη Μεθόδιο για σημαντικές πτυχές από τη ζωή στο μοναστήρι, τον ιδρυτή του όσιο Νείλο, τα ερημικά ασκητήρια της περιοχής, τα κειμήλια της Μονής.

«Ο όσιος Νείλος, σύμφωνα με μαρτυρίες, ήταν ανιψιός του αυτοκράτορα Θεόδωρου Λασκάρεως της Νικαίας. Σε νεαρή ηλικία έγινε μοναχός στην Μονή Ακοιμήτων, ενώ συγκρούστηκε με τον Αυτοκράτορα Μιχαήλ Η' Παλαιολόγο για το ζήτημα της ενώσεως των Εκκλησιών», λέει ο αρχιμανδρίτης Μεθόδιος.

Και συνεχίζει: «Αποτέλεσμα της σύγκρουσης ήταν η τιμωρία. Μαζί με ένα ακόμη μοναχό από τα Ιεροσόλυμα, εγκαταλείφτηκαν στη θάλασσα. Πάλεψαν 40 μέρες, μέσα σε μια βάρκα χωρίς κουπιά, στο πέλαγος, ώσπου τα κύματα τούς έβγαλαν στο Άγιο Όρος, στα παράλια της σημερινής Μονής Ιβήρων».

Όπως λέει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο αρχιμανδρίτης «ο Όσιος Νείλος, μετά από 3 χρόνια επιστέφει στην Κωνσταντινούπολη και συνεχίζει την περιπλάνηση στην Παλαιστίνη, την Ιερουσαλήμ, προσκύνησε τον Πανάγιο Τάφο, πήγε στο Σινά, ενώ στη συνέχεια ταξίδεψε τα νησιά του Αιγαίου και του Ιονίου, για να φτάσει σε ένα μικρό κελί νότια της Αυλώνας. Όταν οι κάτοικοι της Θεσπρωτίας τον κάλεσαν, ανταποκρίθηκε και πήγε σε ένα παλιό ασκητήριο μέσα σε απότομο βράχο».

Ο Όσιος Νείλος κοιμήθηκε σε βαθειά γεράματα, σε ηλικία 106 ετών. Είχε προφητεύσει τον θάνατο του και προετοιμάστηκε. Ετοίμασε τον τάφο του, έξω από το μοναστήρι στην μικρή σκήτη όπου προσευχόταν.

Όταν μετά από κάποια χρόνια επιχείρησαν να κάνουν εκταφή σύμφωνα με τον συναξαριστή, η οροφή του Σπηλαίου καταπλάκωσε τον τάφο. Πάνω από τον τάφο

κτίστηκε ένα παρεκκλήσι.